

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Alexandri Magni Regis Macedonum vita

Gualterus <de Castellione>

Argentin., 1513

VD16 G 3848

Liber Quartus

[urn:nbn:de:bsz:31-327103](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-327103)

LIBER QVARTVS

Dixit, & exemplis veterum pro teste resoluit
 Perfidis acta ducum, quibus incumbente flagello
 Fortunę, obscuro lugubris cinthia cornu
 Palluerat, stetit ergo ratum; quod cana senectus
 Arguerat, meruitq; fidem sententia vatis
 Editaq; in medium; flexit pauitancia vulgi
 Corda superstitio, qua nil astrictius ad se
 Inclinat turbam, regit ora; manusq; refręnat
 Quę cum seua potens; mutabilis estuat estu
 Multiuagę mentis; vana si forte mouetur
 Religione ducum, spreto moderamine, vatum
 Imperium subit, & regum contemnit habenas
 Ergo vbi torpentes, spes & fiducia fati
 Erexit mentes, armis dum corda calerent
 Utendum ratus est macedo, ne frigeat ardens
 Impetus, extemplo velli tentoria; circa
 Noctis iter medium iubet, ac p̄cedit ouantes
 In primis; raro contentus in milite turmas.

Argumentum Quarti Libri.

Darius ad vxoris Darij: lacrimabile
 funus

Conuertit magnum, Darium lamen-
 ta fatigant.

Falsaq; suspicio, legati certa reportāt

Ad Darium responsa, astant hinc inde parati

Ad bellum cunei, terretur imagine belli

Consiliumq; vocat Macedo, responsa suorum,

ALEXANDREIDOS

Reijcit; & somnum differt in tempora lucis
 Excitus a somno; perniciter induit arma
 Premunitq; suos verbis & rebus; & ecce
 Concurrunt acies. penetratq; in fydera clamor.

¶ Liber Quartus.

Quidus & piceo suffusus lumina fumo
 Quartus anhelanti; ferale ante tumultus

Lucifer ibat equo. viridesq; effusa per agros
 Inter harenosi subiectum gurgitis amnem

Et siluas; summo parientes vertice nubes

Desertum rapiebat iter; spe ducta pelasgum

Imperiosa phalanx. cum regia decidit vxor

Captiuarum inter molles collapsa cateruas

Quam dolor; absentisq; viri; patrięq; iacentis

Continuusq; vie labor; expirare coegit

Non secus indoluit regum fortissimus ille

Et pius euerfor. quam si cecidisse peremptas

Nuncius afferret; vna cum matre sorores

Et lachrimis quales Darius fudisset obortis

Exijt in planctu iuuenis. iam cana senectus

Funeris assedit loculo. & que rara tyrannis

Semper inest pietas. fregit generosa rigorem

Principis indomiti. lacrimisq; extorsit ab hoste

Reginę species; non intentiua furoris

Causa sibi fuerat. custodem se esse pudoris

Maluit & formę. neutrumq; sibi temerare

Gloria maior erat; q; si violaret vtrumq;.

LIBER QVARTVS

Nuncius ad Dariū medijs elapsus achiuis
It spado tyriates; quem scissa veste trientis
Vnguibus, & lacero super ora iacente capillo
Et vultum multo lachrimarum flumine mersum
Vt vidit, ne differ ait, turbare salutis
Si quid adhuc superest in me mihi, solue timorem
In luctum, didici miser esse, malisq; retundi
Hoc solamen & hoc misero medicina malorum
Sortem nosse suam, ludibria cruda meorum
Affers, atq; ipsis omni grauiora flagello
Quod tamen ipse loqui timeo, tunc excipit ille
Quantuscunq; potest reginis; inquit, ab illis
Cedere qui parent; honor & reuerentia tantus
A victore tuis, verum tua nobilis illa
Et soror & coniunx; quod vix presumo fateri
Exijt a medio, corpusq; reliquit inane
Tunc vero in gemitū & planctū conuersa videres
Castra, senex iacet exanimus, sedatq; verendam
Pulvere caniciem infœlix, ideoq; peremptam
Vxorem, que casta, pati probra nollet apud se
Nescius affirmat, vnoq; spadone retento
Excludit reliquos iurat Spado nulla tulisse
Damna pudoris eam nil importasse molesti
Raptorem rapte, verum gessisse mariti
Officium lacrimis, & dignas indole tantas
Soluisse exequias, hinc sollicitudine mixta
Suspicio grauius animum traiecit amanti

ALEXANDREIDOS

Estuat eger amans; a consuetudinē stupri
 Ortum coniectans rapte; & raptoris amorem
 Hęc captiua inquit; & forma & sanguine clarus
 Hic dominus fuit & iuuenis; voluisse probatur
 Quod potuisse patet, his estuat anxia curis
 Languida mens Darij; donec testante penates
 Et superos seruo, castam vixisse maritam
 Facta fides Dario; tollensq; ad sydera palmas
 Et faciem irriguo lacrimarum fonte madentem

Summe deum pater inquit, & vna potentia rerum
 Dij patrij; & quorum nutu stat Persicus orbis
 Primo queso mihi regnum stabilite; meisq;
 Quod mihi si tolli iam prefinistis; & a me
 Transferri fati iubet imperiosa voluntas
 Regnum Asię, me post hic tam pius hostis habeto
 Tam clemens victor; dixit; superosq; profusis
 Inuitat lachrimis, vt vocem fata sequantur
 Et quamq; frustra; iam pace bis ante petita
 Consilia in bellum conuerterat, hostis amore
 Victus; & extemplo; cum palladis arbore tutos
 Prefectos equitum; quibus allegatio pacis
 Commissa est, iubet ire decem; quorum vnus achillas
 Qui quantum eloquio reliquis; tam prestitit quo
 Sic cepit, Darium rex clementissime pacem
 Vt totiens a te peteret vis nulla coęgit
 Sed tua qua; fatis es in nostris vsus ab illo
 Extorsit pietas, matrem pia pignora natos

LIBER QVARTVS

Absentes tantum; non captos sensi mus. harum
 Qui superant custos pius & tutela pudoris
 Haut secus ac genitor curam geris. omine fausto
 Reginas dicis; hostilisq; immemor ire
 Fortunę speciem pateris retinere priorem
 Luridus in vultu color. & liuentia fletu
 Lumina conijciunt. quanto clementior hoste
 Hostis es. & facies aufert velamina menti
 Talis erat Darij. cum legaremur ab illo
 Qualis Alexandri patet. vxorem tamen ille
 Tu lugens hostem. clypeum iam leua teneret
 Iam stares acie; iam te vibraret in hostes
 Fulmineus Bucifal. iam te sentiret in armis
 Horrificum Darius. nisi coniugis eius humane
 Cura moraretur. rata sit concordia natam
 Non sine dote offert Darius tibi; quicquid vbiq;
 Terrarum est inter frixę litoris horam
 Eufratemq; tibi; nata me diante precatur
 In dotem capito. teneatur filius obses
 Et fidei & pacis. redeat comitata duabus
 Virginitibus mater. quarum ter dena talentum
 Milia sunt precium fuluo decocta metallo
 Quod nisi te superi maiori pectore fultum
 Humanosq; artus diuina mente beassent
 Tempus erat. quo non solum pacem dare. verum
 Poscere debueras. & foedus inire. vides ne
 Quantus ad arma ruat Darius. quot ab orbe remoto

ALEXANDREIDOS

Excierit gentes. quot classibus equor obumbrat
 Nec mare nauigio: nec castris terra locandis
 Sufficit. obiectę claudunt maris hostia puppes
 Quid moror: vnus habet quas non habet area vires

Magnus vt accepit Darij mandata. citatis
 In cętum ducibus. quidnam super his sit agendum
 Consultit. ambiguum videas mussare senatum
 Et siluisse diu perhibetur curia. donec
 Parmenio cuius non tam facundia follers
 Quam constans animus. nec ei tā dicere promptum
 Fortia. quam facere est. dudū redimentibus inquit
 Reddendos fore censueram cum maxima posset
 Ex ipsis: qui vel ob iter periere. vel arctis
 Compedibus lapsi fugere. pecunia reddi
 Id quoq; censemus: vt auri pondere tanto
 Imbellis populus. genitrix cum prole gemella
 Permitteretur anus. que gręcorum agmen iterq;
 Impediunt potius. tam latum & nobile regnum
 Conditione potes nanciscier. absq; tuorum
 Sanguinis impensa. sed nec reor haętenus hystrum
 Inter & Eufratem tot possedisse iacentes
 Quemq; alium terras. tamen & grauiora supersunt
 Inspice quanta petas. quantumq; reliqueris orbis
 Post tergum domiti. patriam non Baętra vel indos
 Pectore habe memori: post fortia facta reuerti
 Tutius in patriam. quam viuere semper in armis
 Consulis arbitrium tulit egre Magnus. & a me

LIBER QVARTVS

Si essem Parmeni: oblata pecunia palme
 Preferretur ait: mallemp; inglorius esse
 Q; sine diuitijs palmam cum laude mereri
 At nunc securus; sub paupertatis amictu
 Regnat alexander. regem me gloriior esse
 Non mercator em fortunę venditor; absit
 Nil venale mihi est; si reddendos fore constat
 Gratius hoc gratis reddi. donoq; remitti
 Censeo q; censu. precium si dona sequatur
 Gratia non sequitur. nec habent commertia grates
 Hęc vbi dicta super responso consulis intro
 Legatos iubet admitti: Darioq; referre
 Quod clementer ait feci quodq; indole dignum
 Nature tribuisse vicem non eius honori
 Me scierit. me foemineum non sentiet hostem
 Agmen. Alexandrum tuto contemnere possunt
 Soli contemti. non infero talibus arma
 Qui nequeunt armis vti. quibus arma negauit
 Nature pigra mollicies. armatus oportet
 Sit quemcunq; odijs aut ira fecero dignum
 Quod si forte bone fidei inuigilaret vt a me
 Expeteret pacem totoq; recederet orbe
 Ambigerem fortassis an id concedere vellem
 Cuncq; meos modo pollicitis ad prodicionem
 Sollicitet Darius. modo munere palpet amicos
 Vt mea fatali maturent fata veneno
 Persequar ad mortem. nec enim mihi iustus vt hostis

ALEXANDREIDOS

Prælia molitur, verum vt sicarius immo
 Vt verum fatear vt latro veneficus instat
 Conditio pacis quam vos prætenditis illi
 Si tulero acceptum palmarum conferre videtur
 Quæ trans Eufratem consistunt omnia nobis
 In dotem offertis, vnde & vos arbitror esse
 Oblitos vbi colloquimur, mea transijt ala
 Eufratem metam dotis mea castra relinquunt
 Pellite ab hinc regem Macedum; vt vestrum sciat esse
 Quod sibi donatis; multum mihi præstat honoris
 Si me Mazeo generum præponere querit
 Ite reportantes vestro hæc mea dicta tyranno
 Quicquid habet Darius quecumq; amisit & ipsum
 Esse mei iuris, & pugne præmia grays
 Sicut, & perfas celeres in castra remittit,

Mittitur a Dario Mazeus vt occupet hostis

Quos aditurus erat colles & plana viarum.

Interea Macedo condiuit aromate corpus
 Vxoris Darij; tumulumq; in vertice montis
 Imperat excidi, quem structum scemate miro
 Erexit celebr digitis hebreus Apelles
 Nec solum reges; & nomina gentis Achæe
 Sed genesis notat hystorias ab origine mundi
 Incipiens, aderat confusis partibus yle
 Et globus informis, vario distincta colore
 Quatuor impressis pariens elementa figuris
 Hic operum series; quæ sex operata diebus

LIBER QVARTVS

Est deitas, inter quę auro spirante nitentem
Luciferum: & rutilis lambentibus aera gemmis
De tenebris primam videas emergere lucem
Dignior hic; inter animas ratione carentes
De limo formatur homo, quem costa fefellit
Propria, letifero colubri seducta veneno
Exclusis patribus: primaq; a matre receptis
Ignea custodit virgulti romphea limen
Inde caym profugus bigami non effugit arcum
Pullulat humanum genus: & polluta propago
Discedit virtus, viciũ succedit: adherent
Coniugio illicitos, pietas rectumq; recedunt
Factorem si triste notes in imagine signum
Penituisse putes hominem fecisse; laborat
Archifaber, genus omne anime clauduntur in archa
Post refugos fluctus: replet octonarius orbem
Vinea plantatur, & inebriat vua parentem
Hic patriarcharum seriem specialius aurum
Exprimit, emeritos videas ridere parentes
Venantemq; Esau; turmisq; redire durabus
Luctariq; iacob, sequitur distractio Ioseph
Et dolus & carcer, & transmigratio prima
Hic dolet egyptus denis percussa flagellis
Transuehit hebreos; equitatus regis & arma
Subruit; & puro liuescit ponthus in auro
Hic populum manna: desertis pascit in aruis
Lex datur, & potum sitienti petra propinat,

ALEXANDREIDOS

Successit Ben Num Moisi post bella sepulto
 Natio subijcitur. iordanis contrahit amnes
 Post cineres iericho; reus est anathematis Achor
 Perfoluit. Iosue naturę debita; postq̃
 Funiculo patrium diuisit fratribus orbem
 Iudicibus tandem populum supponit Apelles
 Inter quos Sanson fortissimus; & tamen illum
 Fortior excęcat p̃tonso Dalida crine
 Rutq̃ moabitis viduata priore marito
 In genus hebreum felici fędere transit.

Altera picturę sequitur distinctio; reges
 Aggrediens; & funus Hely Samuelis ab ortu
 Murmurat in Sylo populus; de Beniamin exit
 Qui regat hebreos; sed enim quia dissonat eius
 Principio finis; Isai de semine princeps
 P̃ficitur populo; qui contudit arma, Golye
 Inq̃ aciem belli; cum prole cadente tyranno
 Regia desertos; damnat maledictio montes
 Hinc Afael abnerq̃ cadunt; incurrit Vrias
 Quam tulerat mortem; patricidam detinet arbor
 Quem fodit hasta viri; patriam lugere putares
 Effigiem. sed postq̃ humanitus accidit illi
 Construitur templum viuunt mandata sepulti
 Pacifico regnante patris; nec sacra tuetur
 Ara Ioab; Semeicq̃ vorax intercipit ensis
 Consilio iuuenum; phariseat scisma perenne
 Cum regno populum; lis est de diuite regno

LIBER QVARTVS

Quodcunq; alterutrum præclare gessit eodem
 Marmore docta manus & res & nomina pinxit
 Ne tamen infamet gentem & genus idola regum
 Sordes samarię; fraterni numina regni
 Præterit; & funus Iezabel de turre cadentis
 Morſq; tacetur Achab; & vinea ſanguine parta
 Non ibi cum ſocio quinquagenarius ardet
 Sed gens ſacra Baal. gladio feriuntur helię
 Diſcipulusq; dolet; non comparere magiſtrum
 Quos tamen illuſtres declarat pagina reges
 Altior ordo tenet; Ezechias idola purgat
 Et reuocat longo ſopitas tempore leges
 Hic egrotantem videras; ſoliſq; recurſum
 Et clarum titulis; celebrantem paſca Iofiam
 Præter quos nullus regnauit in omnibus expers
 Labis apoſtatice; nulluſq; a crimine mundus
 Ecce prophetarum; quo rege & tempore quiſq;
 Scripſerit; effigies habet altior ordo locatas
 Virgo concipiet; hoc ſub Ioachim Ieremias
 Hoc ſignum dat Achat; ecce inquit filius Hamos
 Occaſum dolet; & dominum noua monſtra creaffe
 In terra. mulierq; virum circundabit inquit
 Stanſq; Ezechiel poſt capram a gentibus urbem
 Se vidiffe refert; clauſam per ſęcula portam
 Scilicet intactę designans virginis aluum
 Occidetur; ait Daniel poſt ſeptuaginta
 Ebdomadas chriſtus. vatū biſſena ſequuntur

ALEXANDREIDOS

Nomina cum titulis; & in vnum consona dicta
 Vltima pars regnum Cyri; populique regressum
 Sub duce Zorobabel habet, hic reparatio templi
 Pingitur hystoria hic; non premittitur Hester
 Causaque mortis Aman; stolidique superbia vasti
 Hic fedet in tenebris; priuatus luce Thobias
 In castrisque; necat Olofernem mascula Iudith
 Totaque picture series finitur in Esdra.

Magnus ut obsequijs tumulo de more peractis
 Inferias soluit, festinus castra moueri
 Imperat, & rapido cursu bacchatur in hostem
 Eumenidum raro contentum milite campos
 Explorare iubet; vbi rex perseque laterent
 Quo procul inspecto; Mazeus prepete cursu
 Contraxit turmas, & sese in castra recepit
 At Darius patulis auidus decurrere campis
 Instaurat bellis acies; cuneosque pererrans
 Pectora tam monitis onerat que prestruit armis
 Iam loca pelleus castris elegerat; vnde
 Aurea perfarum poterant tentoria cerni
 Iam vexilla ducum; spacio distantia paruo
 Iam stabant acies; hincinde volare videres
 Ventorum facili incurfu per inane drachones
 Cum Macedum furor infremuit; strepituque soluto
 In Perfas raucis stridoribus impulit auras
 Nec minus aduersi certant elidere Perse
 Horrifico clangore polum; tremunt axis & orbis

LIBER QVARTVS

Ad fonitum, tremuloq; genu vix sustinet Athlas
 Perpetuum pondus; rursus noua bella gygantum
 Orta putes replicat iteratos echo boatus
 Et patule rauco respondent gutture valles
 Armatas inhibere manus; populiq; furorem
 Vix potuit Macedo; quin excitus ordine rupto
 Frenderet, incussoq; gradu raperetur in hostem
 Sed quia iam fessus emerfo cynthius orbe
 Obtenebrans faciem; ne funera tanta videret
 Emerito mergi certabat in equore curru
 Ipse iacit iaculum, & grais edidit eodem
 Castra locare loco paretur, & aggere facto
 Serapit ad tumultum; quo totum cominus hostem
 Et Persas oculis potuit reuocare phalanges
 Totaq; venturi, facies discriminis illi
 Obijcitur, videt armifonas radiare cohortes
 Distinctas acies phaleris; auroq; superbas
 Barbariem populi; confusaq; murmura vocum
 Audit, & horrifonus aures præcellit equorum
 Hinnitus; quæ cuncta viro; si credere fas est
 Incussere metum; facilemque ad nobile pectus
 Corq; gyganteum reor ascendisse pauorem
 Non aliter typhis curarum fluctuat æstu
 Cui blandita diu zephiri moderamina solo
 Flamme contentam ducit sine remige nauem
 Nereidumq; chorus placidis epulatur in vndis
 Si procul instantes videat feruere procellas

ALEXANDREIDOS

Et celerés phocas imís a sedibus auster
 Prémittens madidis tam verberat aera pennis
 Inclamat focijs. laxifq; rudentibus ipse
 Conuolat ad clauum: lateriq; amplustre maritat
 Non secus vt vidit tot milibus arma prementes
 Barbaricos instare globos. iam credere fas est
 Magnanimum timuisse ducem; vocat ergo quirites
 Seu dubie mentis: quid agat: seu verius vt sit
 Experiatur eos: que sint tractanda requirens
 Exspectata diu tandem sententia: docti
 Parmenionis habet. ope noctis eis opus esse
 Et furto potius quam bello censet agendum
 Attonitos subito casu; caligine noctis
 Oppressos: placide torpore quietis inertes
 Moribus & linguis discordes posse repelli
 Ex facili. aut cedi gladijs: aut cedere victos
 Nam si res agitur de luce: horrenda scitarum
 Corpora. & in tonsis inuisi crinibus Indi
 Et quos bracta creant: immensa statura gygantum
 Occurrens oculis: & inani quassa pauore
 Pectora terribiles poterunt peruertere forme
 Addit. & a paucis hominum tot milia gentis
 Nec circumfundi: nec bello posse moueri
 Preterea Darium probat elegisse parentes
 Planicie campos: & non vt contigit ante
 Scilicet angustas inter decernere fauces
 Tota fere Macedum laudat manus hoc. & in vnum

LIBER QVARTVS

Consonat; hos inter Poliarchon nocte ferendum
 Afferit; & positum grays in nocte triumphum
 Hunc rex intuitus; neq; enim iam Parmenionena
 Sustinet arguere; & tumidis offendere dictis
 Quem modo consultum; satyra percusserat acri
 Hic latronis ait mos est; & sollertia furum
 Quem modo suggeritis; quorum spes vnica voti
 Summa nocere dolis; & fallere fraude latenti
 Gloria nostra dolo; nō militat vt nihil obftet
 Quod mihi candorem famę caligine labis
 Obscurare queat; iam non angustia saltus
 Et cilicum fauces; Darij ve absentia segnis
 Nec furtiua placent timide suffragia noctis
 Aggrediar de luce viros. victoria quam nos
 Molimur gladijs aut nulla sit. aut sit honesta
 Malo peniteat fortune; & sortis inique
 Regem. quam pudeat patri de nocte triumphu
 Vincere non tanti est. vt me fecisse dolose
 Posteritas legat & muniat versutia famam
 Quin ne fallantur; ne comperiantur ab hoste
 Perfarum vigiles; & in armis stare cateruas
 Compertum est; igitur vestijt impendite curam
 Corporibus somnoq; operi reparate diurno
 Vicine memores motus instare diei
 Que nobis medium pessundare debeat orbem
 Hisq; peroratis. redit ad tentoria miles
 Econtra Darius Perfas haud segnius armat

ALEXANDREIDOS

Premunitq; suos: facturum conijcit hostem
 Que facturus erat: si Parmenionis haberet
 Consilium vires: mandunt alimenta furoris
 Quadrupedes frenos: falerataq; terga relucet
 Ignibus accensis, acies ardere videntur
 Syderibus certant galeę, clypeisq; retulis
 Inuenisse pares flammis stupet arduus ether
 Et metuit, fieri celum ne terra laboret
 Nec minimum gaudet nox: instar habere diei
 Nam pro sole sibi: Darij datur emula phœbi
 Cassis. & in summo lampas sedet ignea cono
 Sydera que noctis obscurans: solaq; solis
 Solius radijs indignans cedere: quantum
 Lumine cedit ei: tantum preiudicat illis
 Mille micant lapides in gyrum: nullus eorum est
 Quem iubar ardoris non disputet esse pyropum
 Inuasit subitis concussum motibus ingens
 Agmen vtrumq; timor: iamq; ausa fouere secundum
 Aurea sponda louem: sed non spondere soporem
 Implicitum curis: corpus regale tenebat
 Hunc placet in dextrum cuneum: de vertice montis
 Mittere graiugas: nunc leuum frangere cornu
 Et iussit oppositis occurrere frontibus hosti
 Molitur modo falcatos includere currus
 Insomnemq; trahit: agit dum talia noctem
 Nec capit angustum curarum milia pectus
 Insula multifidi: q; tygridis alueus ambit

LIBER QVARTVS

Est ipſo reuerenda loco: quę vendicat orbis
 Imperijq; caput: quadris vbi ſulta columnis
 Stat ſita ſub cliuo lunaris in aera motus
 Regia reginę cuius victoria nomen
 Mille patet foribus: tremuliſq; ſonora lapillis
 Intremiſit a tactu toriq; inmurmerat orbi
 Cardo ſemel flexus ad limina prima ſuſurras
 Introitumq; tenet curarum ſedula mater
 Ambitio pernox. ſolio ſedet intus eburno
 Diua triumphales lauro mordente capillos;
 Munifica munita manu. cinguntq; ſorores
 Eius vtrumq; latus: & regia tecta coronant
 Perpetuę comites lyrico modulamine carmen
 Immortale canens & in eum gloria viuax
 Maietaſq; premens rugoſa ſęcula faſtu
 Conſilianiſq; ſibi facilem reuerentia plebem
 Et dea quę leges armat quę iura tuetur
 Iuſtitia in neutram declinans munere partem
 Aſſidet hijs ſtabilitq; deę clementia regnum
 Sola docens miſeris miſereri: & parcere victis
 Has inter locuplex ſed barbara moribus inſtat
 Fomentum vicij genitrixq; pecunia luxus
 Pacifico reliquis prelibans oſcula vultu
 Immemor eſt odij finis concordia belli
 Et pax agricola. & cum pleno copia cornu
 Applauſus a fronte ſedent: qui ſeria ludis
 Miſcentes: vario diuam oblectamine mulcent

ALEXANDREIDOS

Et fauor ambiguus, & blefo subdoluſ ore
 Riſus adulator; commentaq; ludicra diuſ
 Singula Policronos aptant; & muſica circum
 Inſtrumenta ſonant; numeros aptante camena
 Hęc vbi tot curas voluentem preſore magnum
 Vidit, perpetuos cui continuare triumphos
 A cunis dederat; metuens ne forte futuri
 Naufragium martiſ inſomnes mergeret artus
 Emicat extemplo, velataq; nubis amictu
 Antra quietiſ adit, & deſidiſ atria ſomni
 Atq; ita; ſurge pater; Macedumq; illabere Regi
 Dixerat; ille grauiſ vix ſe torpore ſoluto
 Excutiens madidas vibrauit in aere pennas
 Quo ſe cunq; rapit; lethęo tacta liquore;
 Sydera dormitant; ſolitoſ oblita meatus
 Ergo vbi torpentę grecorum caſtra volatu
 Attigit, expulſo curarum examine totuſ
 Principiſ incubuit ſtratiſ, atq; imbuit eiuſ
 Rore papauereo reſperſa medullituſ oſſa
 Sic animum regiſ priuſ anxietate grauatum
 Altior oppreſſit reſoluto corpore ſomnuſ
 Poſſeditq; diu donec caligine merſa
 Noctiſ; yperborei languerunt ſydera plauſtri
 Ethereoſq; celer ſtimularet lucifer igneſ
 Et iam peſtiferę ducens preſagia luciſ
 Prodiert tytan Nabatheiſ luriduſ vndiſ
 Conueniunt proceres orta iam luce pelagi

LIBER QVARTVS

Ad regem; in folito thalamis de morte iacentem
 Mirantes: alias vigiles excire solebat
 Et stimulare pigros; & maturare morantes
 At nunc cum summi discriminis arceat hora
 Que premit alterutram fatali turbine turbam
 Explicitum curis torpore quietis inertem
 Mirantur iuuenem; sunt qui latitare pauentem
 Celantemq; metum tenebris; nec cedere somno
 Credere sustineant; tutorum corporis eius
 Nemo vel intrare propius ve accedere fidit
 Nec munire latus armis; sine voce iubentis
 Ire nec in turmas audet sine principe miles
 Parmenio; ne qua bellum ratione moretur
 Vtile consilium ratus est; vt corpora curent
 Vtq; cibos sumant; pronunciat ergo tribunis
 Iamq; mouente gradus aduersa parte necesse
 Hjs erat exire; stratum tunc deniq; regis
 Dux adijt; quem sepe vocans cum voce nequiret
 Exciuit leuiore manu; lux inquit oborta est
 Nunc ego te moneo molles excludere somnos
 Que te quies tenuit; iam meda propinquant
 Agmina; iam cuneos ammuuit cominus hostis
 Iam bellona furit; sed adhuc expectat inermis
 Imperium tua turba tuum; vigor ille rigoris
 Et virtus animi; que nuncq; fracta refedit
 Hec vbi nunc; sane vigilum pigritantia somno
 Corda ciere soles; crede inquit martius heros
 h iij

ALEXANDREIDOS

Admitti somnum mihi non potuisse, priusq̃
 Exonerata grauet posuissent pectora curas
 Miranti sine fine duci, quod libera curis
 Pectora dixisset macedo; sed querere causam
 Non tamen audenti, cum vicos vreret hostis
 Inquit, cum vastaret agros; excinderit vrbes
 Cum fugeret, sese diffidens credere fatis
 Iusta mihi tunc causa metus; onerataq̃ curis
 Mens erat, alternam non admissura quietem
 At nunc cum Darus coram me totus & eius
 Copia tota mihi sese presentat in armis
 Nec fugiens possit; diuortia querere martis
 Quid metuam nihil est; sed quid maior? ite parari
 Vt mos est, alias replicabo licentius ista
 Dixit, & armari lituo precone pelagos
 Imperat, ipse suis aptat munimina membris
 Erea crure tenus serpens descendit ad imos
 Squama pedes, natum mordacis acumine dentis
 Castigare moras, & pennas addere plantis
 Calcar inest; vt cum profugos peruertere cursu
 Tentabit; si vox non excitat; aut tuba lentum
 Cornipedem; saltem stimulos latus audiat acres
 Et leues humeros; & pectus herile tuetur
 Vertice dependens triplici toga terrea nexu
 Et teretes vlnas; maculis circumligat vncis
 Sed parcens oculis; hostem dat posse videri
 Tutior ut lateat; duplici detecta galero

LIBER QVARTVS

Corporis humani pars dignior, egra cassis
 Imprimitur capiti; flammantibus ignea tristis
 Inferitur lateri; riuos factura cruoris
 Dira lues gladius, per quam Iouis atria nigri
 Manibus exspectant vacuos implere penates
 Poscitur huic Bucifal: cui rex vt prepete saltu
 Infedit, domuitq; ferum domitor ferus orbis
 Leua manus clypeo: felici sedere nubet
 Sic tamen, vt frenis equo iungatur amore
 Fraxinus in dextra est, cuius flagrante coruscat
 Vexillo cuspis; & verberat astra leone
 Non magis a primo duri discrimine martis
 Hunc alacrem videre sui; veniente fuorum
 In medium magno, spes sana resuscitat egro
 Agmen, & in vultu victoria visa sedere est
 Ipse suis igitur distingens partibus agmen
 Disponens aciem quo debuit ordine; currus
 Falcatos Dario que spes est vna triumphi
 Excipere; ordinibus saxis; cetuq; soluto
 Euitare iubet; & non impune vagari
 Aurigas & equos, sed eos inuoluere telis
 Dumq; monet; munitq; suos; dum pectora dictis
 Roborat, elapsus a medis transfuga medus
 Transmeat ad regem Darium qui ferrea terre
 Instrumenta refert astu mandasse latenti
 Muricibus quibus est nomen, si viribus hostem
 Vincere non possit, retinere tenacibus vncis

ALEXANDREIDOS

Sperat; & occulta graios forbere ruina
 Quo simul ac cepto; medus ne falsa loquatur
 Ne capiat sermone suos. rex imperat illum
 Seruari, tamen ipse locum fecitq; notari
 Monstrariq; suis; vbi rex Babilonius arce
 Fretus vlixea; terrę mandauerit vncos
 Neue repulsa dolis succumberet ardua virtus
 Omnibus ostendi iubet; ostensumq; cauere
 Suspectum de fraude ocum, tunc vero fluentes
 Precedens acies verbo; nutuq; loquaci
 Ad lites animans vestr̄is labor vltimus inquit
 Pre manibus socij bellum quod Grannicus annis
 Vidit, & angusto Cylicum victoria saltu
 Quid laudis, quid honoris habent nisi sine beator
 Terminet extremum deus; & fortuna triumphum
 Sed fortuna deus ea; que pro viribus astans
 Semper Alexandro, tam sub me sce ptra tenere
 Q̄ sub se gaudet alios regnare potentes
 Hęc vbi me Macedum moderantem gręcia vidit
 Frena; meos ex tunc promouit; eisq; no cere
 Velle licet liceat, sed non audere licebit
 Ista nihil preter numerum discriminis affert
 Tam populosa cohors, sed & hęc fortuna laborat
 Quam pudet exiguos totiens numerare triumphos
 Vt in vincendum simul & semel afferat orbem
 Tanto plurius erit vobis victoria quanto
 A paucis partam de pluribus esse liquebit

LIBER QVARTVS

Ite per imbelles gladio ductore cateruas
Cernitis vt solem gemmis auroq; corusci
Obscurent clypei.lapidumq; superbia conos
Occupet:ardentes vt purpura vestiat agros
Vincere quis nolit:ubi sic in bella venitur
Quis nisi mentis inops:oblatum respuat aurum
Congestas orientis opes,arabumq; laborem
In promptu rapere est:menti si pareat ensis
Si cupido cordi,gladij respondeat ictus
Si tam cedis amans animus:sitientq; cruoris
Quam sitiens auri:vestrum est quodcunq; videtis
Non ascribo meum tantum mihi vincite:predam
Diuidite inter vos,qui metum vincere curas
Participem me laudis habes:tibi cetera sume
Exemplar me laudis habe:famamq; gerendi
Martis Alexandrum;nisi primus in agmine primo
Rex apparuerit:si tergum verterit hosti
Excusatus erit:veniamq; merebitur ille
Qui fugiet:qui lentus aget:si vero remisse
Nil aggressus ero:si nunquam dixero forti
I prior i:sed in arma veni precedere visus
Tunc demum socios sum dignus habere sequaces
Exemplo quicunq; regit documenta vigoris
Exhibeat,moueat fortes:sic fatur:& ecce
Concurrunt acies,it tantus in ethera clamor
Et vulgi strepitus:quantum si dissona mundi
In chaos antiquum:rediuiua lite renascens

ALEXANDREIDOS

Machina corrueret; rerum compage soluta
Horrificum concussa darent elementa fragorem

¶ Argumentum.

Qvintus habet strages variasq; & fu-
nera caris

Deplorata suis. victos apud Albela
Perfas (re tractans

Consultit Arsamides; de diro tempo-

An melius sit eis reparato robore latis
Medorum regnis rursus committere fatis
Sed proceres herent; ad donatiua maniplos
Conuocat eacides. & donis vulnera curat
Ecce vir illustris & non inglorius. illa
Precedenti acie stipatus prole virili
Mazeus regem Babylonis mœnibus infert.

¶ Quintus liber.

Q Ege nume regis lata de mensibus olim
Quintus ab ancipiti descendens ordine lano
Mensis erat; roseis distinguens partibus annum
Et gemino plausu gaudebant hospite phœbo
Ledei fratres; prima cum parte diei
Concurrere duces emerfo tempore; cuius
Preguidissoluem Medis Persisq; futurum
Creditur in scripto Daniel mandasse latenti
Affuit a siccis veniens aquilonibus hyrcus
Ultio diuina proles Philippida magnus
Quem procul vt vidit galea flammante coruscum